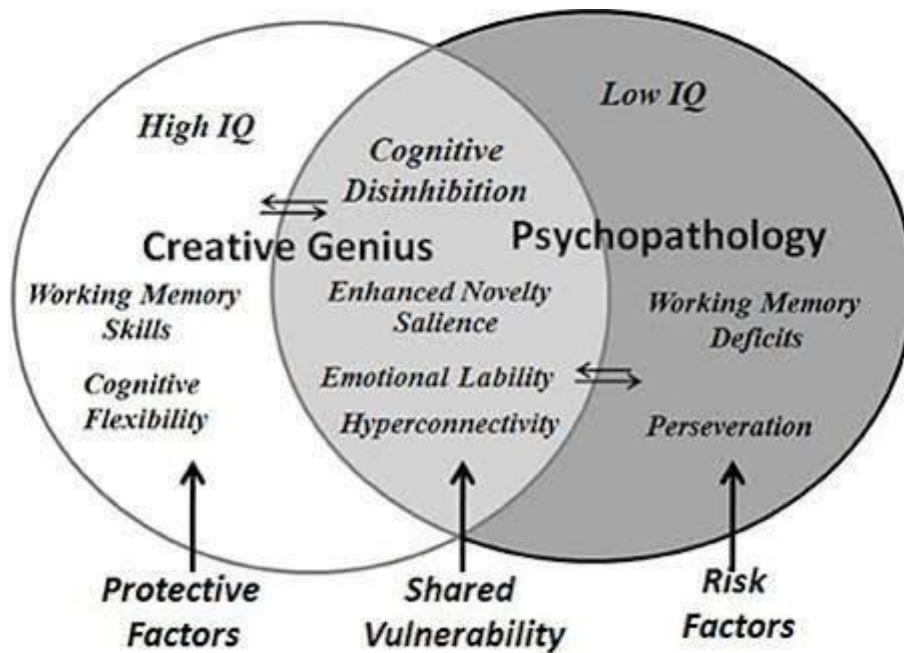

Χαμηλή λανθάνουσα αναστολή Ευχή η κατάρα;

Στην καθημερινότητα μας όλοι οι άνθρωποι δεχόμαστε μια πληθώρα από ερεθίσματα είτε είναι οπτικά όπως χρώματα ή οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο είτε είναι ακουστικά ,οσφρητικά είτε ένας συνδυασμός όλων των παραπάνω. Ωστόσο επειδή ο εγκέφαλος μας δεν μπορεί να παράγει τα βέλτιστα αποτελέσματα όταν πρέπει να εστιάσει σε τόσα πολλά ερεθίσματα, επιλεγεί- επιλέγουμε να εστιάζουμε στα πιο σημαντικά.

Ως αποτέλεσμα ο ανθρώπινος εγκέφαλος εμποδίζει τις αχρείαστες πληροφορίες που δέχεται καθημερινά μέσω ενός μηχανισμού που ονομάζεται λανθάνουσα αναστολή . Είναι μια διαταραχή προσοχής αλλά δεν πρέπει να συγχέεται με άλλες διαταραχές που υπάρχουν στο φάσμα του αυτισμού. Αυτή η αναστολή είναι σημαντική διότι επιτρέπει στον εγκέφαλο να μην εστιάζει σε αχρείαστα ερεθίσματα όπως πχ ένα ποτήρι ή ένας χώρος στον οποίο έχει ξαναβρεθεί αλλά αντίθετα να επικεντρωθεί σε μια συγκεκριμένη πληροφορία που τον ενδιαφέρει. Επομένως, ο εγκέφαλος μας κατηγοριοποιεί τα διαφορά ερεθίσματα σε σχέση με την ομοιότητα τους. Για παράδειγμα οι άνθρωποι με φυσιολογική λανθάνουσα αναστολή δεν θα δώσουν σημασία στο γιατί ένα ποτήρι είναι πιο ψηλό και ένα άλλο είναι πιο κοντό ή πως έχει φτιαχτεί διότι αυτή η πληροφορία είναι ένα μη απαραίτητο ερέθισμα στην καθημερινή ζωή τους.

Επιπλέον, ο κρίσιμος ρόλος της λανθάνουσας αναστολής είναι ότι επιτρέπει στον εγκέφαλο να βάλει μια σχετική τάξη στις πληροφορίες που δέχεται και ως αποτέλεσμα να ξέρει που πρέπει να εστιάσει. Σύμφωνα με τα παραπάνω η χαμηλή λανθάνουσα αναστολή συχνά συνδέεται με ψυχικές διαταραχές καθώς και με την λειτουργία της νοημοσύνης. Ως αποτέλεσμα άτομα με χαμηλή λανθάνουσα αναστολή και χαμηλή νοημοσύνη αδυνατούν να διαχειριστούν αυτά τα ερεθίσματα και συχνά να υποφέρουν από αγχώδεις διαταραχές ,ψυχώσεις ναρκισσισμό κ.α. Αντίθετα άτομα που διαθέτουν υψηλό δείκτη νοημοσύνης μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά αυτά τα ερεθίσματα και να τους βοηθήσουν να είναι <<δημιουργικές ιδιοφυές>>. Αυτό απαραίτητα δεν σημαίνει ότι κατά κανόνα τα άτομα με υψηλή νοημοσύνη και χαμηλή αναστολή είναι <<Αϊνστάιν>> αλλά αυτή η πληθώρα πληροφοριών τους επιτρέπει να αντιληφθούν μια διαφορετική οπτική για τον κόσμο σε σχέση με τους υπολοίπους.

Χαρακτηριστικό των ατόμων με χαμηλή αναστολή είναι ότι χτίζουν πάνω σε κάθε ερέθισμα που δέχονται. Όταν εγώ ή κάποιος άλλος με φυσιολογική λανθάνουσα αναστολή μπαίνει σε ένα δωμάτιο για πρώτη φορά δέχεται συγκεκριμένα ερεθίσματα που προσπαθεί να αποκωδικοποιήσει, επομένως όταν θα ξαναπεράσει την πόρτα του δωματίου θα αγνοήσει αυτά τα ερεθίσματα γιατί πλέον θα του είναι γνωστά. Αντίθετα ένας άνθρωπος με χαμηλή λανθάνουσα αναστολή τείνει να επεξεργάζεται κάθε φορά τα συγκεκριμένα ερεθίσματα και να συλλεγεί πληροφορίες για αυτά. Όπως γιατί είναι η διακόσμηση του δωματίου με αυτό τον τρόπο; ή γιατί να διαφορά αντικείμενα έχουν αυτό το σχήμα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να βρίσκει εναλλακτικούς τρόπους για την εκτέλεση μιας διεργασίας ,διαφορετικό από τον καθιερωμένο. Πόσες φορές έχουμε πιάσει τον εαυτό μας να λεμέ << εγώ λογικά δεν θα το σκεπτόμουν αυτό>>.

Ως ετούτου μπορούμε να υποθέσουμε ότι πολλά από τα οποία υπάρχουν γύρω μας έχουν δημιουργηθεί από ανθρώπους που έκαναν τέτοιες ερωτήσεις, ερωτήσεις που άλλοι δεν σκέφτηκαν η δεν τολμούσαν να πουν. Μεταξύ αυτών ο Λεονάρντο ντα βίντσι αλλά και άλλοι οι οποίοι μπορεί να διαγνωστήκαν με κάποια άλλη διαταραχή προσοχής ή να μην έμαθαν ποτέ ότι έχουν χαμηλή λανθάνουσα αναστολή. Επιπλέον, αξίζει να αναφερθεί ότι περίπου δεν είναι κάτι σπάνιο αλλά σημαντικό μέρος του πληθυσμού ζει με χαμηλή λανθάνουσα αναστολή (Rodriguez & Hall, 2017).

Χάος η τάξη τελικά;

Σε πολλές περιπτώσεις η χαμηλή λανθάνουσα αναστολή μπορεί να αντιμετωπιστεί με την χρήση φαρμάκων που μπλοκάρουν αυτές τις πληροφορίες ,ωστόσο πολλά άτομα με χαμηλή λανθάνουσα αναστολή υποστηρίζουν ότι δεν επιλέγουν την χρήση των φαρμάκων αν και αντιμετωπίζουν προβλήματα στην καθημερινή ζωή τους , διότι έτσι θα χάσουν την δημιουργικότητα τους και κατά συνέπεια τον εαυτό τους.

Εξαιρετικό παράδειγμα για να καταλάβει κάποιος πως είναι να ζει ένα άτομο με χαμηλή λανθάνουσα αναστολή είναι το παρακάτω βίντεο μια κοπέλας που έχει αυτήν την διαταραχή και υποστηρίζει το παρανοώ
<https://www.youtube.com/watch?v=zYHktE6c-aQ>

Πηγές

Rodríguez, G., & Hall, G. (2017). Human latent inhibition and the density of predictive relationships in the context in which the target stimulus occurs. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 70(4), 610-618.

Μουρατίδης Θεμιστοκλής